

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 145/2021-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Okresnej prokuratúry Piešťany č. k. 1 Pn 262/20/2204-13 z 19. novembra 2020 a takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. januára 2021, smerujúcou proti Okresnej prokuratúre Piešťany (ďalej len „okresná prokuratúra“) domáha zrušenia jej rozhodnutia označeného v záhlaví tohto uznesenia z dôvodu porušenia jeho ústavného práva na rovnosť pred zákonom opomenutím dôkazov. Sťažovateľ navrhuje po zrušení napadnutého uznesenia nariadiť vrátenie veci vyšetrovateľovi.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplývajú tieto skutkové okolnosti:

3. Trestné oznámenie sťažovateľa vo veci podozrenia zo spáchania zločinu podvodu v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 k § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení účinnom v čase skutku bolo uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Trnava, odboru kriminálnej polície, 3. oddelenia vyšetrovania ČVS: ORP-973/3-VYS-TT-2020 z 21. augusta 2020 (ďalej len „uznesenie vyšetrovateľa“) odmietnuté podľa § 197 ods. 1 písm. d) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), pretože nebol dôvod na začatie trestného stíhania ani na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku. Prokurátor okresnej prokuratúry napadnutým uznesením zamietol podľa

§ 193 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu vyšetrovateľa, pretože bola podaná oneskorene.

4. Sťažovateľ rekapituluje okolnosti, ktoré ho viedli k podaniu trestného oznámenia 7. júla 2020, ako aj spor týkajúci sa faktúry vystavenej mu spoločnosťou [REDAKOVANÉ] na sumu 44 253,98 eur bez vyžiadania, ktorá sa stala predmetom súdneho sporu vedeného na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 22 C 38/2018. Opisuje aj okolnosti doplnenia trestného oznámenia podaného 21. augusta 2020. Uvádza, že sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa podal v zákonnej lehote. Vyšetrovateľ a okresná prokuratúra porušili jeho práva opomenutím všetkých dôkazov z prvého podania trestného oznámenia (čestné vyhlásenia [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], USB kľúč). Sťažovateľ následne analyzuje výpovede konateľa spoločnosti [REDAKOVANÉ], upozorňujúc na opomenuté skutočnosti. Celé vyšetrovanie preto považuje za zmarené.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Argumentáciu sťažovateľa v ústavnej sťažnosti možno zhrnúť tak, že napadnuté uznesenie porušuje právo na rovnosť pred zákonom, pretože boli opomenuté dôkazy predložené sťažovateľom k trestnému oznámeniu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na rovnosť pred zákonom, konkrétne opomenutím konkrétnych dôkazov predložených sťažovateľom. Vymedzenie predmetu ústavnej sťažnosti nie je úplne jednoznačné, pretože sťažovateľ neuviedol bližšiu ústavnoprávnu argumentáciu podporujúcu jeho tvrdenie, vecne vôbec neargumentuje proti napadnutému rozhodnutiu. Ide pritom o osobitnú náležitosť ústavnej sťažnosti podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorej nedostatok spravidla vedie ústavný súd k záveru o odmietnutí ústavnej sťažnosti, pretože takúto esenciálnu náležitosť (m. m. II. ÚS 102/2019) nie je možné odstrániť ani osobitnou výzvou. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ nie je zastúpený advokátom a žiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd pred bezpodmienečným trvaním na všetkých zákonných náležitostiach ústavnej sťažnosti uplatnil materiálny prístup a napriek zistenému nedostatku sa vecne zaoberal tvrdeniami obsiahnutými v prerokovanej ústavnej sťažnosti v rozsahu, v akom to sťažnosť rozumne umožňovala.

7. Žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu pre ústavný súd znamenala nutnosť v prvom rade preskúmať, či sú kumulatívne splnené tri podmienky v zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde: (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť, (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

8. Pokiaľ ide o poslednú podmienku vyžadujúcu, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, táto je splnená vtedy, ak je okrem iného daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie, ústavná sťažnosť nie je oneskorená ani zjavne neopodstatnená. Ak ale ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia zistí, že v danom prípade nie je

daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie, ústavná sťažnosť je oneskorená, neprípustná alebo zjavne neopodstatnená, znamená to, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a teda, že nie je splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, v dôsledku čoho nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom vyhovieť (I. ÚS 60/2019), a preto sa splnením tejto podmienky zaoberá ústavný súd v nasledujúcej časti.

III.1. K podmienkam konania:

9. Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, preto musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

10. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu prokurátora sťažovateľ nevyužil účinný prostriedok nápravy, ktorým je podanie na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia vydaného v predsúdnom konaní prokurátorom. Taký prieskum sa vykonáva nadriadeným prokurátorom, a to v zmysle príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) č. 11/2019 z 28. novembra 2019 účinného od 1. januára 2020 (ďalej len „príkaz“). Podľa čl. 1 príkazu tento príkaz upravuje postup prokurátora pri vybavovaní podania, ktorým sa podávateľ domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia vydaného v predsúdnom konaní alebo preskúmania zákonnosti postupu prokurátora v predsúdnom konaní vrátane postupu spočívajúceho v preskúmaní postupu policajta v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania podľa Trestného poriadku, alebo odstránenia prieskumov prokurátora v predsúdnom konaní a ktoré nie je možné považovať za opravný prostriedok alebo iné podanie podľa Trestného poriadku. Príkaz je vyjadrením osobitného oprávnenia generálneho prokurátora podľa § 10 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) vydávať príkazy, pokyny a iné služobné predpisy, ktoré sú záväzné pre všetkých prokurátorov, právnych čakatel'ov prokuratúry, asistentov prokurátorov a ostatných zamestnancov prokuratúry. Také oprávnenie má osobitnú povahu vo vzťahu k ostatným inštitútom zákona o prokuratúre a keďže je príkaz pre prokurátorov záväzný, je postup podľa neho (čl. 6 ods. 4 príkazu spolu s nadväzujúcimi ustanoveniami zákona o prokuratúre) právnym prostriedkom na ochranu základných práv a slobôd podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. Možno dodať, že nie je úlohou ústavného súdu v tomto konaní akokoľvek posudzovať príkaz generálneho prokurátora v kontexte legislatívneho vývoja preskúmania tzv. podnetov podľa zákona o prokuratúre. V konaní o ústavnej sťažnosti je jeho úlohou posúdiť, či ide o účinný prostriedok nápravy, na základe ktorého je príslušný prokurátor povinný na základe podania dotknutej osoby preskúmať postup skôr konajúceho prokurátora a ak uzná jeho námietky za dôvodné, prijať efektívne opatrenie v trestnej veci. Odpoveď na túto otázku je pozitívna, čomu zodpovedá čl. 6 ods. 4 príkazu v nadväznosti na vecne súvisiace inštitúty zákona o prokuratúre a Trestného poriadku.

12. Keďže v dotknutej trestnej veci nebolo vznesené obvinenie, nevznikla prekážka právoplatne rozhodnutej veci podľa § 9 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku a postup uvedený

v predchádzajúcom bode má osobitnú povahu oproti návrhu podľa § 364 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (ktorý by bol „iným podaním podľa Trestného poriadku“ v zmysle čl. 1 príkazu).

13. V predmetnej veci tak sťažovateľ nevyužil už uvedený prostriedok na ochranu svojich práv, ktorým disponoval v čase pred podaním ústavnej sťažnosti a prostredníctvom ktorého sa mal a mohol domáhať preskúmania rozhodnutia prokurátora okresnej prokuratúry. Nepreukázal, že by tento právny prostriedok nevyčerpал z dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Vzhľadom na uvedené ústavný súd zistil, že je založený dôvod podľa § 132 ods. 2 v spojení s § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde na odmietnutie sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti z dôvodu neprípustnosti.

14. Zistenie o neprípustnosti ústavnej sťažnosti nutne vedie ústavný súd k záveru, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, I. ÚS 210/2019). Pretože nebol splnený jeden z troch predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu napriek nezdokladovaným osobným, majetkovým a zárobkovým pomerom ústavný súd nevyhovел (bod 2 výroku rozhodnutia). Výzva na preukázanie majetkových pomerov by bola po zistení zrejme bezúspešného uplatňovania si nároku na ochranu ústavnosti neúčelná.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. marca 2021

Libor DUEA
predseda senátu